

למ: עין משפט
גר מצוה

השולח פרק רביעי גיטין

מסורת הש"ס

עא א ב מ"י פ"ה מ'ה'
ענדים מ"ל א פתח
עפ"י פו טו ט"ע י"ד סימן
דפו טפ"ק (תל"ח מ"ב)
עב ג טו ט"ע עט טפ"ק
טו
עג ד טס טג"ה וע"פ
כג"י:

תוספות ר"ד

תיא ר"ש בן אלעזר
אומר משום ר' עקיבא
יכול יהא כסף גומר בה
כסף שהשטר גומר בה
ת"ל והפדה לא נפרתה
או חופשה לא נתן לה
בקות תורה לא יומתו
כ"י לא חופשה אורעה
כל חופשה כולה ללא
חופשה לומר לך שטר
גומר בה ואין כסף גומר
בה פי' שפירשה את עבדו
של חברו ע"מ להוציאו
לכ"י אין כסף גומר בו
פי' שחירותו להחיותו בבת
ישאל אלא הכסף מפקיע
מעלו קני הדמים שהיה
לו עליו ואסור להשתכח
בו אבל אינו מותר בעבד
ישאל עד שיתכח בו
שטר שחור: איתמר אסור
רמי בר חמא אמר רב
נחמן הלכה כר"ש ור'
דא אמר רב נחמן אין
הלכה כר' שמעון ור' חייק
הלמודא אין הלכה כר'
שמעון הלך גם השני
(ס"א הכסף) גומר בעבד
ואינו צריך גט שחור:

א) נשנת לט: וע' דב"ק ט'
וע"ג: ב) ולקמן מ"א:
מונה ד' קדושין כ"ג,
א) (לעיל לה: לקמן כ"ג),
ד) ולקמן מ"א: ב) (ויקרא
טו, ו) ורש"י ל"ב רכ"א וע"י
לקמן פ"ה מ"ש עה"י,

תורה אור השלם

1. ואיש כי ישבב את
אשה שבבת זרע והוא
שפתה נחיתת לאיש
והפדה לא נפרתה או
חופשה לא נתן לה בקרת
תורה לא יומתו כי לא
חפשה

גליון הש"ס

כ"ג אסור לפני רבי אבא
נתיישבה ע' ב"ק דף טו
ע"ה ח'ס' ר"ה י"ז
דכאשרא:

הגהות הב"ח

א) כ"ג אשכחיה רב נחמן
כר יתקן לריבה כר שילת
דכיה ק"ל:

מוסף רש"י

לה לה מאשה. כתיב
הכל ודברים דר' וכתב לה
וכתיב חסם ויקרא טו' או
חפשה לא נתן לה וזאתה
א"ל אף דרא נותן דמי
עצמו ריבוא. אם ימלא
אלים יסוף נתון לו כסף על
מת שאלו לבעלי רשות זו
(לע"ד כ"ג) כסף שראשון
למכור לחתנים ק"ל הם
רשאים לקבל הכסף מיד
העבד עלמו כחית הכירה
לקמן כ"ג, מ"ג שיהוא
כמוכר לו. לעבד עלמו
(ט"ט) כסף שהוא יטיל
למכור לחתנים וכלכל
שמוס דרך תת' וממכר
ולא דרך פדיון (לע"ד כ"ג).

מה אשה איסורא ולא בטונא. וז"ל הי"ך עבד משתמחר בשטר
לאבא שאלו אס לא יפקירו מחלה דמה אשה איסורא ולא ממונא
אף כו' וכו' תימא דלשון הכתוב בשטר כגון הכי אתן חורין הכי את
לעמך היו לשון הפקר אס כן לשמואל למה לי שטרא יפקירו ועוד
לדפי' על ידי הפקר הי"ך משתמחר
קטן לאבא שאלו וכו"י דדוקא נקטין
דמיתה דליפין מאשה אמרי' איסורא
ולא ממונא דומיא דאשה אבל שטר
שכתוב נהדיא נקרא או חופשה לא
ניתן לה (ויקרא טו) משומרת בשטר
לחודיה דמקרא מלא דינר הכתוב ועוד
דליחשק שטר לקטין כסף דכתיב
(ט"ט) והפדה לא נפרתה ועיקר קנין
כסף מפקיע ממון בדאמר הלא
נתיישבתי מפלוגי עבדי און לו תקנה
אלא בשטר אבל ככסף לא דפקע ליה
כספיה מני אפקריה:

אמר ר' יהו' א' עשה ולא כ"אום.
פירש בקונ' משום דדברי
מרע ככחובין וכמסורין דמו
ליכא שהי' ל' א' כזה כמסור לגנוי
להקנותה לעלמה אלא נקטין זה נתכונן
לשמררה והרי הוא טעות ולא שייך
להוכיח כלן ממנת שכיב מרע דהו"ל
ליה נמקתא ולמלוה לקיים דברי המת
איכא לתמי' אס היה מוסקר לגנוי:
משום דהוה ליה כ"אוי ש"י
מקנה. אבל אס היה
כליו של קונה הימה וזכה עצמה
נחליפין דמי' נהדיא כפ"ק דקידושין
דש' דעבד כענני נקנה
נחליפין משום נחליפין דמו לכסף
וכל היכא לכסף קני תליפין נמי
קני פרו מאשה משום דנפשות
משה פקיעה לא מקניא נפשה
כדאמר גרים קדושין (דף ג.) ומכאן
יש להוכיח דהלכה כר' דאמר
נכליו של קונה בפרק הובב (כ"מ
מ:) ועוד אמרינן חסם נמנא דכשר
למקניה זיה לאפקוי מדליו ולא דמי
להא דאמר בפרק התגרס (לקמן פ"ה)
דאפקין ו'רנא מיומא דין ולעלם
לאפקוי

כפירוש שמיע לך. מרבי יהושע בן לוי: **מאי** כללא. תימא כל י"ט
לי ללמוד דקבנית מינאי מכללא שמיע לך: **כ"י** אשכחיה ר' אבהו
אין לו פקנה. כתיב ישראל ולא בשפהיה משה וישראל קאת ואינו
גמור: **מה** אשה. אס הפקירה בעלה לא התירה לינשא לאחר נכך עד
שיתן גט: **וקא** דייקא מינה. כיון
דרכי מאשה יליף לא איירי רבי אלא
במפקיר עבד גדול יש לו יד לקנות
עלמו ומשהפקירו אין לו עליו אלא
איסור אבל לא ממון כאשה זו שגט
שלה אינו נא להפקיע ממון שיש לו
עליה אלא איסור. אבל בעבד קטן לא
איירי רבי דלא דומיא דאשה הוא
דליכא דררא דממונא עליה ובדדיה
סבירא ליה דיש לו תקנה בשפהיה דלא
קנה עלמו כהפקיר: **ואי** מכללא. יפיעא
מאי קאיא לך כגוה דלאטריף לך
למינעי בפירוש או מכללא: **אמר**
ליה. אי מכללא שמיע לך לאו שפיר
דייקת: **דוק** מינה להאי גיטא **מה**
אשה בין גדולה בין קטנה. ההתרה
נגט אף מפקיר עבדו דליירי זיה
רבי בין גדול בין קטן קאמר דומיא
דאשה הוא להך גיטא: **אין** לו תקנה
אלא בשטר. כאשה. השתא משמע דעבד
אינו יומת רש"י בפדיון: **או** ככסף או
בשטר. תקנתו של עבד דהא איחוקא
פדיון כסף לשטר (ד) דכתיב והפדה לא
נפרתה או חופשה וגו': **ואי**
דאפקריה: **פקע** ליה **כספיה**.
ומעתה אין לו תקנה אלא בשטר:
ולאטוקי מהאי סגא. הא דלמרינן
עבד יומת ככסף לאפקוי מהאי תנא:
יכול ישא כסף גומר. שחזרה אף
להפקיע מידי איסור: **אורעה** כל
הפרשה. כל מקרא הפרשה אורעה
וסיימי' ללא חופשה מדלנא כתי' בספיה
לא יומתו כי לא נפרתה או חופשה
אלא כי לא חופשה ש"מ כי נפרתה
נמי לא יומתו דאין בקדושין משום
אש' איש והואיל ולא נכתב לה גט
שחורו וה"ל קרא והפדה לא נפרתה
פדויה ואינה פדויה התרפת לאש'
כגון שפחה כעניית תליה שפחה
וזליה בת חורין המאורסת לעבד
עברי שהו' מותר בשפחה ובגמ'
חורין הלא עליה נאשס דאי לא
נפרתה כלל אין כאן אשס ולכן
החזרה פדויה ולא משום דאי נפרתה
לגמרי יכו קידושיה קדושין והב'ל
עליה כתיבה דמלכת ספא לא
יומתו כי לא חופשה משמע אורעה
דין מיתמה כתיפוש השטר ואפילו
נפרתה כולה בלא שטר אין בה מיתה
והא דכתיב לא נפרתה רבותא
אשמעינן דאע"ג דלא נפרתה כולה
אלא תליה איכא אשס: **גומר** כה.
מוציא לגמרי בין משעבוד בין
מאיסור: **ואין** כסף **גומר** כה. דלמי
מוציא אלא מדי שעבוד אבל לא מדי

איסור שפחה שיהו קדושין מוספין זה: דכי פלגה. בית הכנסת: **אמר** לו אני הייסי **אומר** אין
ולמרו דר' זירא משמיה דרב נחמן אמר הלכה: וכו' אשאי. אלא לטורא אשכחיה כו': **אימא** לי
איוו **גופא** דעובדא. דרב נחמן דשמעין מהו דאמר ר' אבהו אמר ר' אבהו אמר ר' אבהו אמר ר'
אמר רבי זירא אמרי ל' אימא לי איזי גופא דעובדא היכי הוא אמר לי דההיא
אמאת דהוה מרה שכיב מרע איתאי בכיא קמיה אמרה ליה עד אימת תשתעביד
ותיזיל ההיא איתתא שקל כומתיה שדא בה אמר לה זיל קני הא וקני
נפשיה אחוה לקמיה דרב נחמן אמר להו לא עשה ולא כלום מאן דחזא סבר
משום דהלכה כר' שמעון ולא היא אלא משום דהוה ליה כ"אוי של מקנה אמר
רב שמואל בר אחיטאי אמר רב המנונא סבא אמר ר' יצחק בר אשיאן אמר רב
הונא אמר רב המנונא הלכה כר' שמעון ולא היא אין הלכה כר' שמעון אמר ר'
זירא אמר ר' חנינא אמר רב אשי אמר רבי עבד שנשא את בת חורין בפני רבו

יצא
איסור שפחה שיהו קדושין מוספין זה: דכי פלגה. בית הכנסת: **אמר** לו אני הייסי **אומר** אין
ולמרו דר' זירא משמיה דרב נחמן אמר הלכה: וכו' אשאי. אלא לטורא אשכחיה כו': **אימא** לי
איוו **גופא** דעובדא. דרב נחמן דשמעין מהו דאמר ר' אבהו אמר ר' אבהו אמר ר' אבהו אמר ר'
אמר רבי זירא אמרי ל' אימא לי איזי גופא דעובדא היכי הוא אמר לי דההיא
אמאת דהוה מרה שכיב מרע איתאי בכיא קמיה אמרה ליה עד אימת תשתעביד
ותיזיל ההיא איתתא שקל כומתיה שדא בה אמר לה זיל קני הא וקני
נפשיה אחוה לקמיה דרב נחמן אמר להו לא עשה ולא כלום מאן דחזא סבר
משום דהלכה כר' שמעון ולא היא אלא משום דהוה ליה כ"אוי של מקנה אמר
רב שמואל בר אחיטאי אמר רב המנונא סבא אמר ר' יצחק בר אשיאן אמר רב
הונא אמר רב המנונא הלכה כר' שמעון ולא היא אין הלכה כר' שמעון אמר ר'
זירא אמר ר' חנינא אמר רב אשי אמר רבי עבד שנשא את בת חורין בפני רבו

יצא
איסור שפחה שיהו קדושין מוספין זה: דכי פלגה. בית הכנסת: **אמר** לו אני הייסי **אומר** אין
ולמרו דר' זירא משמיה דרב נחמן אמר הלכה: וכו' אשאי. אלא לטורא אשכחיה כו': **אימא** לי
איוו **גופא** דעובדא. דרב נחמן דשמעין מהו דאמר ר' אבהו אמר ר' אבהו אמר ר' אבהו אמר ר'
אמר רבי זירא אמרי ל' אימא לי איזי גופא דעובדא היכי הוא אמר לי דההיא
אמאת דהוה מרה שכיב מרע איתאי בכיא קמיה אמרה ליה עד אימת תשתעביד
ותיזיל ההיא איתתא שקל כומתיה שדא בה אמר לה זיל קני הא וקני
נפשיה אחוה לקמיה דרב נחמן אמר להו לא עשה ולא כלום מאן דחזא סבר
משום דהלכה כר' שמעון ולא היא אלא משום דהוה ליה כ"אוי של מקנה אמר
רב שמואל בר אחיטאי אמר רב המנונא סבא אמר ר' יצחק בר אשיאן אמר רב
הונא אמר רב המנונא הלכה כר' שמעון ולא היא אין הלכה כר' שמעון אמר ר'
זירא אמר ר' חנינא אמר רב אשי אמר רבי עבד שנשא את בת חורין בפני רבו

